

THE LOGIC OF DOMINATION VS. REVITALIZING THE COMMONS

By understanding *the logic of domination*, it is possible to identify the dichotomies and value hierarchies prevailing in the culture, as well as the unjust attitudes and actions that follow from them. For example, dualisms such as man-woman, human-nature, and west-east are typically ranked so that the first mentioned is considered superior and the second inferior, something less important or even worthless.

The concept of *instrumental value* means appreciating something based on how it can be useful in achieving something else that is considered more valuable. In other words, another person, community, nation, culture, or, for example, another animal or a forest is not seen valuable in itself but only as a beneficial instrument for someone or something else.

The ideas of instrumentalism and the logic of domination are connected: the belief that a person, nation, or humankind is superior to another individual, community, or life form can justify the exploitation and control over another from the point of view of achieving some higher goal.

The justification of war can also be explained through the logic of domination and instrumentalism: When a perception of superiority is created, the exploitation and sacrifice of those considered inferior are made possible. Therefore, using power and violence is accepted to achieve one's goals, even if it means harming someone else. For example, gaining control over natural resources

or a strategically important area is more important than human lives lost in war or destroyed ecosystems.

Behind the privatization and commodification of natural resources is the perception of nature as an instrument and resource subordinate to humans. Humans consider it their right to define and control the rest of nature. Seeing nature as a tool can lead to wars when groups of people start to compete over the control of limited resources. According to the United Nations Environment Programme, over the past 60 years, at least 40 percent of intrastate conflicts have in some way been connected to natural resources.

Understanding natural resources as *commons* (instead of commodities) could prevent wars when people started carrying shared responsibility for limited resources together. Indeed, there are examples from different parts of the world of how, for instance, conflicts caused by water resources or land use have been prevented through the idea of revitalizing the commons. Also, recognizing the *intrinsic value* of various people and other living beings could prevent the outbreak of wars. Conflicts arise from a lack of understanding and appreciation of otherness and diversity. Recognizing and acknowledging the diversity of life on Earth could promote an understanding of the importance of preserving different cultures and ecosystems and increase people's motivation to prevent conflicts.

RAISA FOSTER, PhD, Associate Professor (Docent)
(dance pedagogy & social pedagogy)

University of the Arts Helsinki & University of Eastern Finland
28.3.2023

HALLINNAN LOGIIKKA VS. YHTEISVAURAUUS

Hallinnan logiikkaa tarkastelemalla voidaan tunnistaa kulttuurissa vallitsevia kahtiajaotteluita ja arvohierarkioita sekä niistä seuraavia epäoikeudenmukaisia asenteita ja tekoja. Kahtiajaottelut kuten mies–nainen, ihminen–luonto ja länsi–itä on tapana asettaa arvojärjestykseen siten, että ensimmäiseksi mainittu nähdään ensisijaisena ja toiseksi mainittu tälle alisteisena, vähemmän tärkeänä tai jopa kokonaan arvottomana.

Välinearvoisuudella puolestaan tarkoitetaan jonkin arvottamista sen perusteella, miten se voi olla hyödyksi jonkin arvokkaamman päämäärään saavuttamisessa. Toisin sanoen toisella henkilöllä, yhteisöllä, kansalla, kulttuurilla tai vaikkapa eläimellä tai metsällä ei nähdä arvoa itsessään vaan ainoastaan hyötynä, välineenä jollekin toiselle.

Välinearvoisuus ja hallinnan logiikka kytkeytyvät toisiinsa: kun henkilö, kansa tai ihmiskunta uskoo olevansa ylempiarvoinen suhteessa johonkin toiseen yksilöön, yhteisöön tai elämänmuotoon, voi tämä oikeuttaa toisen hyväksikäytön ja hallinnan jonkin korkeampana pidetyn päämäärän saavuttamiseksi.

Hallinnan logiikan ja välinearvoisen ajattelun kautta voidaan selittää myös sodan oikeutusta: Kun luodaan käsitys ylempiarvoisuudesta, mahdollistetaan alempiarvoisina pidettyjen hyväksikäyttö ja uhraaminen. Voimankäyttö siis hyväksytään omien päämäärien saavuttamiseksi, vaikka se tarkoittaisikin

jonkun toisen vahingoittamista. Esimerkiksi luonnonvarojen tai strategisesti tärkeän alueen hallintaan saaminen on tärkeämpää kuin sodassa menetetyt ihmishenget tai tuhoutuneet ekosysteemit.

Luonnonvarojen yksityistämisen ja kaupallistamisen takana on käsitys luonnosta ihmiselle alisteisena välineenä ja resurssina. Ihminen katsoo oikeudekseen määritellä ja hallita muuta luontoa. Luonnon näkeminen välinearvoisena voi johtaa sotiin, kun rajallisten resurssien hallinnasta aletaan kilpailla. Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöohjelman mukaan viimeisen 60 vuoden aikana ainakin 40 prosenttia kansallisista konflikteista onkin jollain tavalla ollut yhteydessä luonnonvaroihin.

Luonnonvarojen ymmärtäminen *yhteisvaurautena* voisi puolestaan estää sotia, kun rajallisista resurssista alettaisiinkin kantaa vastuuta yhdessä. Eri puolilta maailmaa onkin esimerkkejä siitä, kuinka yhteisvaurausajattelun kautta on voitu estää esimerkiksi vesivaroista tai maankäytöstä aiheutuvia konflikteja. Myös tunnustamalla moninaisten ihmisten ja muiden elämänmuotojen *itseisarvoisuus* voitaisiin välttää sotien syntyminen. Konfliktit syntyvät toiseuden ja erilaisuuden ymmärtämättömyydestä ja arvostuksen puutteesta. Maapallon elämän monimuotoisuutta tunnustamalla ja tunnustamalla voitaisiin edistää erilaisten kulttuurien ja ekosysteemien säilyttämisen tärkeyden ymmärtämistä ja lisätä ihmisten motivoitumista ehkäistä konflikteja.

RAISA FOSTER, FT, dosentti
(tanssipedagogiikka & sosiaalipedagogiikka)

Taideyliopisto ja Itä-Suomen yliopisto
28.3.2023